

Belgyógyászati betegségek bőrtünetei, konzultatív bőrgyógyászat

Marschalkó Márta

Konzultatív bőrgyógyászat

- bőrgyógyászati diagnózis
- alap diagnózis megerősítése
- differenciál diagnosztikai szempontok
- bőrtünetek jelentősége az adott betegségben
- bőrtünetek prognosztikai jelentősége
- bőrhisztológia elvégzése, értékelése
- terápia
- terápia mellékhatásai

Konzultatív bőrgyógyászat

- családorvos
- gyermekorvos
- belgyógyász
- klinikai immunológus-allergológus
- reumatológus
- bőrgyógyász

Bőrgyógyászati betegségek

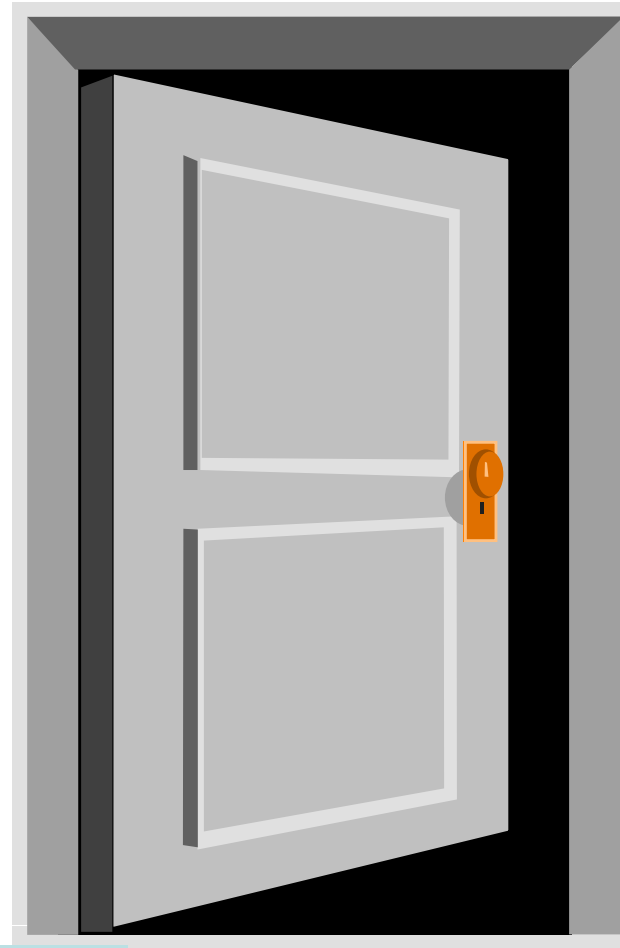
- **Autoimmun:**
- alopecia areata
- vitiligo
- idiopathiás kronikus urticaria

Májbetegségek

Diabetes mellitus

Endokrin betegségek

Paraneoplasztikus szindrómák

Bőrtünet-belbetegség

- alopecia areata
 - vitiligo
 - kronikus idiopathiás urticaria
- endokrin betegségek: hyperthyreosis, diabetes mellitus
 - coeliakia
 - anemia perniciosa
 - szisztémás autoimmun betegségek
 - myasthenia gravis

Család orvosi gyakorlat bőrgyógyászata

Gyakori bőrbetegségek

- Psoriasis
- Urticaria
- Ekzema
- CVI, ulcus cruris

- Gyakori kórképek:
- seborrhoea, akne, androgenetikus alopecia

- Jelentőségük miatt kiemelt kórképek:
- MELANOMA
- basalioma
- spinalioma

STD

Májbetegségek bőrtünetei

- Sárgaság
- Hyperpigmentáció, (melasma, chloasma)
- Liver palm, teleangiectasia, pók nevus
- Purpura, suffusió
- gynecomastia, hypogonadizmus, hypotrichosis
- Köröm eltérések
- Xanthonma, xanthelasma
- Pruritus
- Porphyria cutanea tarda

suffusio

Anyagcsere rendellenességek

- **Ösztrogén** lebomlás: gynecomastia, liver palm, teleangiectasia, pók nevus
- Endokrin eltérés: hyperpigmentáció
- **Zsir** anyagcsere zavar: xanthoma, xanthelasma
- **epesavak**: pruritus
- **Haem** szintézis zavar: porphyria cutanea tarda (PCT)

Gynecomastia

Porphyria cutanea tarda (PCT)

- **Bőr sérülékenység**
- **Bulla –heg képződés (fénynek kitett területeken)**
- **Hypertrichosis (arc, temporális régió)**
- **Hyperpigmentáció (foltos, diffúz)**

Porphyria cutanea tarda

Porphyria cutanea tarda

PCT

Temporalis hypertrichosis

Hea. erosio

Bulla

PCT

- Typ I- sporadikus (alkohol, vírus, ösztrogén anticoncipiens, SLE)
- Typ II –familiáris- vegyszerek, (hexachlorobenzene)

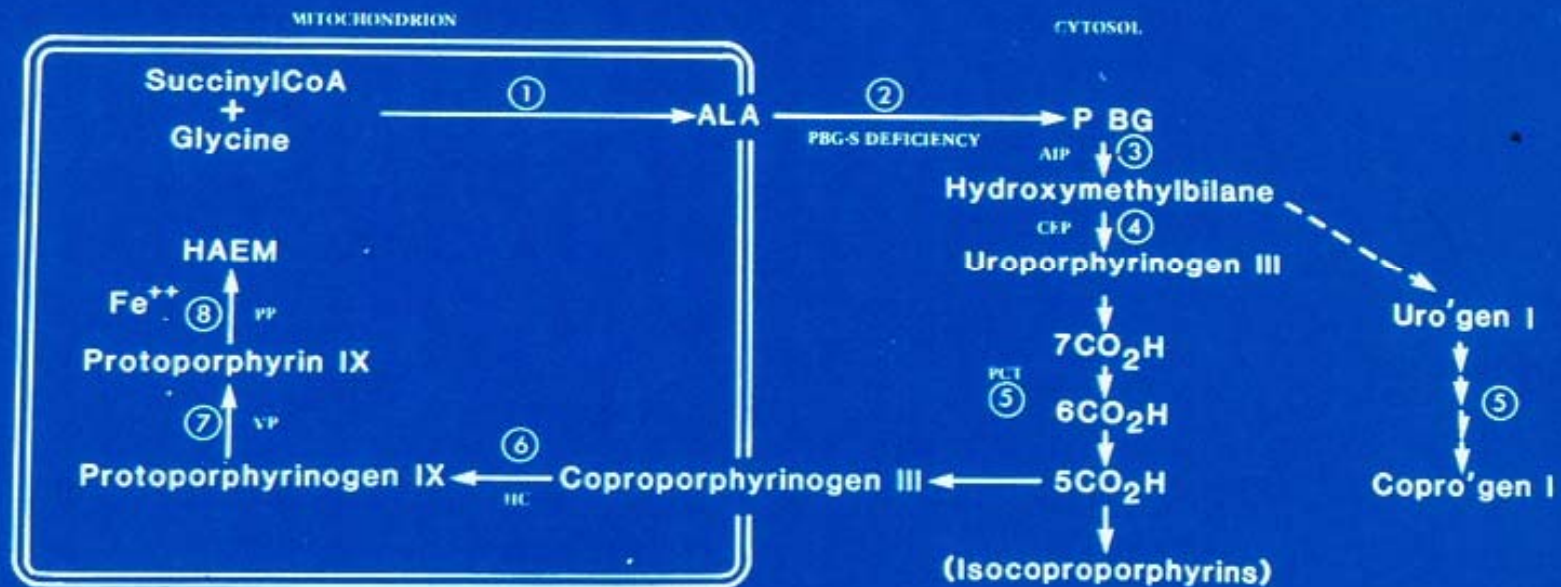

FIGURE 4.1 The pathway of haem biosynthesis. 1, 5-aminolaevulinate (ALA) synthase; 2, porphobilinogen (PBG) synthase; 3, PBG-deaminase; 4, uroporphyrinogen III synthase; 5, uroporphyrinogen decarboxylase; 6, coproporphyrinogen oxidase; 7, protoporphyrinogen oxidase; 8, ferrochelatase; 7-5CO₂H, hepta-, hexa- and pentacarboxylic porphyrinogens. Isocoporphyrins are formed when pentacarboxylic porphyrinogen III accumulates in the cytosol. The non-enzymatic (---) conversion of hydroxymethylbilane to uroporphyrinogen I normally accounts for less than 1% of ALA utilization. Other abbreviations are as in Table 1

Porphyria cutanea tarda

- **Fényérzékeny betegség**
- **Abnormális haem biosynthesis-
uroporphyrin decarboxylase hiány**
- **Familiáris, v. sporadikus**
- **Kiváltó tényezők: máj toxikus
vegyszerek /alkohol,
hexachlorobenzene /, v. gyógyszerek
(májban metabolizálódó) /ösztrogenek/**

Kortikoszteroidok hatása a bőrön

- **Szteroid acne**
- **Atrophia**
- **Striae distensae**
- **Hypertrichosis**
- **Cushing syndr.**
- **Infectiok**

● **Striae distensae**

hypertrichosis

Cushing arc

Szteroid rosacea, acne

Striae

atrophia

Striae

verruca vulgaris

SLE+ tinea

Kortikoszteroid kezelés mellékhatásai

- **hypertrichosis**
- **hypopigmentáció**
- **szemészeti mellékhatások:
glaucoma, szemnyomás
fokozódás, cataracta**

Mellékhatások kialakulása

- **kezelt terület nagysága**
- **kezelt területen gyulladás, erosio foka**
- **életkor /gyerekbőr/**
- **lokalizáció /hajasfejbőr, hajlatok, scrotum/**
- **occlusiv kezelési forma**
- **keratolytikum, propylenglykol tartalom**
- **vivőanyag**

Kortikoszteroidok szisztémás mellékhatásai

- **Bőr:**
- **csont:**
- **izom:**
- **GI:**
- **szem:**
- **központi idegrendszer:**
- **cardiovasc.:**
- **endokrin:**
- **gyerekgyógy.:**
- **atrophia, stria**
- **osteoporosis, avasc.necr.**
- **myopathia**
- **fekély**
- **cataracta /post-subcaps./**
- **pszichosis**
- **hypertonia**
- **DM, hypoph.-mvese**
- **növekedési retardáció**

Helyi kortikoszteroid kezelési alapelvek I.

- megfelelő indikáció esetén adjuk
- fő alkalmazás: ekzema
- psoriasis: speciális esetekben
- megfelelő formában adjuk /krém: felületes,
kenőcs: mélyebb gyulladás/
- kenőcs: lichenifikált, vastag, száraz bőrre,
krém: akut, szubakut gyulladásra
- oldat: exsudatív, akut folyamatra
- gél, oldat: hajas fejbőr
- occluzió: láb, kéz
- arc, axilla, pelenka ter. : gyenge szteroidot
adjunk

Helyi kortikoszteroid kezelési alapelvek II.

- erős, fluorozott készítményt arcra, hajlatokra, nagyobb testfelületre ne alkalmazzunk
- rövid ideig kezeljünk, hosszabb kezelésnél intermittálva adagoljuk
- hosszú kezelésnél erős hatású szert ne adjunk /max. 3 hét /
- kp, gyenge: 3 hónapnál tovább ne adjuk
- gyerekeknél fokozott óvatosság szükséges!

Helyi kortikoszteroid kezelési alapelvek III.

- **Legalacsonyabb hatásos koncentrációt válasszuk**
- **beteg bőr barrier funkciója sérült, percutan abszorpció fokozott**
- **hatástalanság esetén: diagnoszis revízió, kontakt érzékenység?**

Diabetes mellitus börtünetei

- **Infekciók**
/bacterium, gomba /
- **Xanthomatosis**
- **Microangiopathia**
- **Macroangiopathia**
- **Neuropathia**

- **Rubeosis faciei**
- **Bullosis**
diabeticorum
- **Scleroedema**
- **Necrobiosis**
lipoidica
- **Malum perforans**
pedis

Bőr tünetek diabetes mellitusban

- **1. Pruritus – generalizált, lokalizált**
- **2. Infekciók: –Staphylococcus, Candida**
- **3. Anyagcsere eltérések: xanthelasma, xanthomatosis**
- **4. Angiopathia: necrobiosis lipoidica, diabeteses láb**

Microangiopathia

- **Basal membran megvastagodás**
- **Megnövekedett permeabilitás**
- **Basal membrane proteinek / IV. típusú kollagén, laminin, heparan sulphate/ glycosylálódásának a következménye**

Microangiopatia

Microvascularis eltérések: megnövekedett permeabilitás, érfal áteresztő képesség

Az erek csökkent válasza a sympathikus innervációra

Csökkent válasz a thermikus és hypoxemiás stresszre

A nagy erek arteriosclerosisával együtt

Immundeficiencia

Immunregulatív mechanizmusok gyakran károsodottak

Hyperglykemia, ketoacidosis csökkenti a chemotaxist, phagocytosist és a fvs-k bactericid képességét

Lipid metabolism

lipid metabolism zavara az **insulin hiány** következménye

lipoprotein lipase aktivitás inzulin függő,
insulinnak centralis szerepe van a triglycerid gazdag chylomicronok és a very-low-density lipoproteinek (VLDLs) képződésben

a kóros lipid anyagcsere masszív **hypertriglyceridemiához** vezet

Generalizált pruritus

- Bőr szárazság
- Intercellularis hyperglycemia
- Osmotikus változások az epidermisben
- infekciók
- Csökkent celluláris immunitás

Infekciók

Streptococcus

Staphylococcus

Candida

Dermatophyton

Eruptiv xanthomatosis

**Lipoproteinek, chylomicronok tárolódnak a dermis
macrophagjaiban**

Microcirculaci3n zavar

Necrobiosis lipoidica

Diabeteses láb

- Microangiopathia
- Macroangiopathia
- Infekciók
- Polyneuropathia

Diabeteses láb

Autonom neuropathia

Perifériás érbetegség

Perifériás
neuropathia

infekció

ulceráció

gangrena

Pigmentáció

Fekély

Köröm eltérés

ödéma

Hyperkeratosis

Diabeteses láb

Diabeteses gangrena

Necrobiosis lipoidica

Malum perforans pedis

Neuropathiák bőrgyógyászati jelentősége

- Színes tünetegyüttest okoznak (bőr, idegrendszer)
- Diagnosztika komplex, olykor nehéz
- Tünetek értékelése bonyolult
- Differenciáldiagnosztikai szempontok széleskörűek- egymástól pathogenetikailag távol álló kórképek jönnek szóba
- Therápia sokszor megoldatlan, tüneti

Neuropathiák bőrgyógyászati jelentősége

- **A bőrtünetek súlyos konzekvenciákkal járó folyamatokra hívják fel a figyelmet!**
- **Banalisnak tűnő bőrtünetek súlyos folyamatok kiindulópontjai lehetnek!**
- **Diabeteses láb- **Neuropathiás láb****

45 é. Alkoholista férfi, n. peroneus spfc.
bénulás, lábháton zsibbadás

Neuropathia diagnosztika

- Neurológiai tünetek
- EMG
- ENG

Diabeteses polyneuropathia

- **Szerzett , kronikus sensomotoros**
- **Összes neuropathia 1/3-a diabeteses eredetű**
- **Diabetes mellitusos betegek 50-60 %-ában jelen van**

Gyógyszerek okozta neuropathiák

- Neurotoxikus gyógyszer mellékhatás: perifériás neuropathia
- Főleg szenzoros, v. szenzomotoros
- Vinca alkaloidok, platinum vegyületek, taxol, reverse transcriptase inhibitorok, alfa-interferon, statinok, tacrolimus, metronidazol, dapson, nitrofurantoin, colchicin, thalidomid

Pruritus

- **Uremia**
- **Obstructiv máj-epe betegség /biliaris cirrh./**
- **Endocrin betegségek: thyreotoxicosis, hypothyreosis, diabetes mellitus, carcinoid**
- **Myeloproliferative betegségek: Hodgkin disease, polycythemia, lymphoma, myeloma multiplex**
- **Belső szervi ca**
- **Anemia / Fe /**

Paraneoplasziás szindrómák

- Obligát

- Fakultatív

- Dermatomyositis
- Pruritus
- Prurigo
- Generalizált herpes zoster
- Annularis erythema
- Linearis IgA dermatosis

Basex syndroma

Acanthosis nigricans

Acanthosis nigricans

Dermatomyositis

AMYOPATHIÁS DM dg. kritériumai

DM jellegzetes
bőrtünetek
/Gottron papula,
heliotrop rash,
körömágy tünet/
DM-nek megfelelő
bőrszövettan

- **klinikai**
izomtünetek
hiánya /2 év/
- **normál**
izomenzimek,
EMG /2 év/

Paraneoplasticus pemphigus

- **Autoantigének:**
 - desmoglein 3,
desmoplakin 1, 2,
 - BP 230 ,
 - periplakin

Erythema gyratum repens

Mamma carcinoma